

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for levnedsmiddelstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Ifølge redegørelsen om erstatningsansvar i betænkningen fra indenrigsministeriets gensplejningsudvalg findes der ikke generelle lovbestemmelser om erstatningsansvar for skader i forbindelse med forskning og produktion. Det betyder, at dansk rets almindelige erstatningsregel (culpereglen) vil finde anvendelse. Efter denne regel er det en forudsætning for ansvar, at skadelidte kan bevise, at den, der har forvoldt skaden, har udvist fejl eller forsømmelser. Der har imidlertid i domstolenes praksis været en vis tendens til i stadig stigende omfang at anlægge en skærpet bedømmelse af skadevolderens adfærd inden for områder, hvor der foreligger en teknisk brist ved materiel, eller hvor området indebærer betragtelige faremuligheder. En sådan skærpelse kan ske ved, at man tilnærmer ansvaret til et ansvar uden skyld fra skadevolders side, eller ved, at bevisbyrden omlægges.

I betænkningen udtaler justitsministeriet på side 107, at man må anse det for nærliggende at antage, at domstolene vil anlægge en skærpet culpabedømmelse inden for gensplejningsområdet.

Inden for særlige områder er der imidlertid fastsat regler om objektivt ansvar som f.eks. lov om naturgasforsyning, lov om luftfart og lov om vandforsyning. Objektivt ansvar betyder, at skadevolderen pålægges et erstatningsansvar, uden at der er udvist fejl eller forsømmelser, der kan tilregnes skadevolder.

I en række tilfælde er bestemmelser om objektivt ansvar kombineret med regler om en lovpligtig ansvarsforsikring. Lov om naturgasforsyning indeholder ikke regler om forsikring eller anden sikkerhed for erstatningskrav, men loven giver hjemmel for, at en eneretsbevilling kan gøres betinget af, at der tegnes betryggende forsikring.

Således som retspraksis har udviklet sig inden for området »farlig bedrift«, er der næppe den store forskel med hensyn til ansvarsbedømmelsen, hvad enten der foreligger udtrykkelige regler om objektivt ansvar eller ej. Hvis der skal indføres sådanne regler, vil det være mest hensigtsmæssigt at koncentrere

reglerne om den erhvervsmæssige udnyttelse af gensplejsning og dér få etableret en obligatorisk forsikringsordning.

En eventuel bestemmelse herom kunne teknisk udformes i overensstemmelse med følgende:

»§ 0. Den, der erhvervsmæssigt fremstiller, importerer eller bruger gensplejsede organismer eller celler, herunder foretager udsætning af sådanne, skal erstatte skader, der hidrører fra den pågældendes fremstilling m.v. af sådanne organismer og celler.

Stk. 2. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, såfremt det oplyses, at skadelidte forsætligt eller ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden.

§ 00. Den, der er omfattet af § 0, skal have tegnet og opretholde en forsikring til dækning af erstatningskrav for skade som følge af fremstilling eller brug, herunder udsætning, af gensplejsede organismer eller celler. Forsikringen skal tegnes i et forsikringselskab og på betingelser, som fastsættes af miljøministeren. Ministeren kan fastsætte regler om forsikringssummens størrelse.«

En ganske stor del af de skader, der måtte opstå på gensplejningsområdet, må antages at ville være produktskader. Sådanne skader vil være omfattet af EF-direktiv 85/374/EØF om produktansvar. Dette direktivs bestemmelser er i vidt omfang bindende for medlemsstaterne. Gennemførelse af dette direktiv i Danmark, jfr. herom i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 33, vil i hvert fald nødvendiggøre ændringer i de her skitserede bestemmelser for så vidt angår bestemmelsen om egen skyld.

Det kan bemærkes, at indførelsen af sådanne bestemmelser kræver en række overvejelser, herunder ikke mindst med hensyn til den forsikringsmæssige dækning, som ikke vil kunne afklares inden den forudsatte ikrafttræden af lovforslaget den 1. juni 1986.«

Spørgsmål 70:

Kan § 3, stk. 2, bruges til at undtage de mest brugte organismer (coli, bacillus og bagegær) fra lovens bestemmelser?